

Den anden store Interesse, som Folkeforbundet har i, at der er et vist passende Rustningsvæsen til Stede hos dets Medlemmer, er jo den, at Folkeforbundets Medlemmer har den almindelige Forpligtelse til at deltage i Aktionerne, ikke blot i de økonomiske Aktioner, som bestaar i Afbrydelse af den økonomiske Forbindelse og deslige, ikke blot i at yde Passageret, men ogsaa en almindelig Forpligtelse til at deltage i den Opretholdelse af Forbundsloven ved Magt, som kan blive nødvendig.

Nu er det meget rigtigt, at vi har opnaaet dette, at vi ikke uden videre kan kommanderes til at deltage i saadanne militære Aktioner. Vi gjorde jo gældende, og støttedes deri af andre smaa neutrale Magter, at de smaa Magter i højeste Grad er interesserede i, at de faar Lov til at sige et Ord med Hensyn til, hvorledes deres Militærmagt skal anvendes, og om den overhovedet skal anvendes. Der er jo i Folkeforbundspagten — det maa man indrømme — et stærkt Præg af Stormandsvælde, det er og bliver vel nok det, der kan skabe den største Betænkkelighed ved den hos de smaa Stater, og disse Staters Bestræbelser maatte ganske naturligt gaa ud paa at søge at svække dette Præg af Stormandsvælde saa meget som muligt og søge at faa udvirket, at de smaa Stater ogsaa fik et Ord med i Laget, hvor det gælder deres egne umiddelbare Interesser. Vi opnaaede ogsaa dette, som er en meget stor Indrømmelse fra Stormagternes Side, at overalt, hvor det drejede sig om de Forhold, der direkte interesserer den enkelte Stat, og særlig Spørgsmaalet om militær Aktion — noget, som jeg gerne vilde have yderligere fortolket, i den Henseende er jeg enig med den højtærede Forsvarsminister, derhen, at ogsaa i Spørgsmaalet om Passageretten bliver den enkelte Stat draget med ind i Forhandlingen. Det er den store Indrømmelse, vi opnaaede, at i saadanne Spørgsmaal skal den vedkommende Stat drages ind i Forhandlingen paa den Maade, at en Repræsentant for den bliver midlertidigt Medlem af Raadet med den Ret, som ethvert Medlem af Raadet har ifølge Folkeforbundsakten til at kunne nedlægge sit Veto. Altsaa, vi faar Lov til at tale med, og vi kan ikke uden videre kommanderes til at deltage i militære Aktioner. Men deraf at drage den Slutning: Saa betragter vi de militære Aktioner som noget, vi paa Forhaand siger, vi aldrig vil deltage i, vilde være en Misforstaaelse af Folkeforbundspagten Karakter og lige-

ledes af Rækkevidden af den Indrømmelse, vi har modtaget. Dette blev ogsaa meget stærkt fremhævet af Sveriges socialdemokratiske Fører, Redaktør Branting, paa det interparlamentariske Delegeretmøde i Stockholm, og enhver kan læse det i den Beretning, der er omdelt. Han fremhæver stærkt, at dette, paa Forhaand at sige: Vi vil aldrig deltage i saadanne militære Aktioner, det behøver vi ikke noget Apparat til, vilde være ganske forkasteligt og stille den Stat, der gjorde det, moralsk set udenfor. Jeg kan fuldstændig henholde mig til Redaktør Brantings Udtalelser ved den Lejlighed.

Men nu er Forholdet jo det, at der i Forbundspagten er foreskrevet en ganske bestemt Fremgangsmaade i disse Sager. Der staar i Artikel 8, 2det Stykke: „Raadet skal under Hensyntagen til hver Stats geografiske Beliggenhed og særlige Forhold fremsætte Forslag til en saadan Indskrænkning til de forskellige Regeringers Overvejelse og Afgørelse“, og „en saadan Indskrænkning“ er en Indskrænkning, som fører de nationale Rustninger ned til „den laveste Grænse, som er forenelig med den nationale Sikkerhed og med Haandhævelsen ved fælles Virksomhed af de mellemfolkelige Forpligtelser“. Vel er det saaledes, at Raadet ikke vil paa- byde nogen Stat noget, men det vil ganske sikkert i Henhold til Bestemmelserne her fremkomme med et Forslag — det er det jo ligefrem forpligtet til —, og dette Forslag vil tage Hensyn til Ønskeligheden af Rustningernes Indskrænkning og til Nødvendigheden af, at Staterne bliver i Stand til at udfylde den Plads, de skal indenfor Folkeforbundet. Og der forekommer det mig, at det vil være det ene rette, at vi, inden vi træffer endelig Bestemmelse med Hensyn til vort Forsvarsvæsens Ordning, erfarer, hvorledes Folkeforbundets Raad tænker sig den Sag ordnet, af hvilken Støbning de Forslag vil være, som det vil forelægge for de enkelte Stater. Det forekommer mig, at det vil være ret letsindigt, hvis vi gaar til en endelig Ordning i Danmark, inden vi kender dette. Thi vel er det sandt, som jeg sagde før, at der kommer intet Paabud fra Folkeforbundets Side — Folkeforbundspagten er jo efter hele sin Karakter omhyggelig for at vogte og værge de enkelte Staters Suverænetet og Selvstændighed —, men jeg skulde kende Forholdene i Verden og Forholdet mellem de store og de smaa Stater daarligt, hvis man ikke vidste, at den Norm, som Raadet